

„EDINOST“

Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrkih in sobotah**. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec . f. 1.—, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 3.— . . . 4.50
za pol leta . . . 6.— . . . 9.—
za vsa leta . . . 12.— . . . 18.—
Naročnino je plačevati naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 3 nč. izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglasi se račune po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema **upravnništvo** ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst. Odpriete reklamacije se proste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinosti je moč“.

Občni zbor političnega društva „Edinost“

dne 30. avgusta 1896.

Nad pet sto zavednih slovenskih mož zbralo se je dne 30. m. m. v prostorni telovadnici „Tržaškega Sokola“ mož, došlih od bližnjih in daljnih krajev, da čujejo poročilo o našem narodnem položaju glede na razne stroke javnega in političnega življenja. Tu je bilo mož iz vseh slojev naroda, vsi razredi so bili zastopani: od razumnika poslanca, pa do siromašnega seljaka iz sirote Istre. Vsi so došli, da čujejo menenje izbornega zastopnika naroda hrvatsko-slovenskega v državnem zboru, gosp. dr. Matka Laginje, ne le o njega delovanju, ampak tudi o zlobnem delovanju zlih nasprotnikov ter da čujejo nasvete tudi ostalih slovanskih zastopnikov iz Istre in iz Trsta, kako bi nam bilo postopati v bodoče, da si po možnosti zboljšamo to bedno svoje stanje. Da, o teh naših poslancih treba izreči besedo; čutstvanje naše nas sili, da jim posvetimo tu besedo, iz srca pribajajočo besedo.

V drugič že v kratkem času zbrali so se to pot v Trst — vsi, izvzemši jednega samega, ki pa je opravičil svoje izostanje.

To kaže, da zastopniki Slovanov v avstrijskem Primorju dobro pojmi svojo nalogo — da se po sestankih in shodih vedno in vestno pripravljajo na vršenje svoje dolžnosti v parlamentarnih zastopih. Zborovalci so nekako ponosno zri na zbrani venec svojih zastopnikov, ki pa je bil letos še posebno poveličan po dejstvu, da sta bila v njem tudi dva odlična gosta iz posestrime Goriske. Tako se je na tem nadaljevanju občnega zbora „Edinosti“ lepo odsvitala vzajemnost primorskih Slovanov.

Kako tudi drugače? Ako je solidarnost v naših interesih, potem je le logično, da so tudi boritelji za te interese vzajemni med seboj: zložni v svojem postopanju. A po našem menenju nikakor ne zadošča, da se le poslanci sporazumljajo med seboj v svojih klubih na Dunaju, ali v Trstu ali v Poreču, ampak dolžnost jim je, da vzgajajo tudi narod in ga dovajajo do vzajemnosti, do bratskega čutstvanja in do one edinosti, brez koje nam ni pričakovati uspehov, kakor je predivno dokazal govornik dr. Laginja. Poslanci morajo vzgajati narod lepimi izgledi. Take lepe izgledi vestnosti v spolnjejevanju svoje narodne dolžnosti pa morejo dajati le na shodih, kjer se predstavljajo očem naroda kakor trdno zlita skupina: več teles z jedno dušo.

Ta zložnost v mišljenju poslancev gledé na naš akupni in veliki cilj — srečneje bodočnost naroda, to soglasno izjavljanje pripravljenosti tudi za najhujše napore v narodni borbi, to soglasje v zavedanju o potrebah naroda: vse to mora povzdigniti tudi zborovalce, kakor se je to uprav sijajno pokazalo na zborovanju političnega društva „Edinost“ dne 30. avgusta 1896.

To zborovanje je bilo res to, za kar smo je označili v kratki notici: sijajna manifestacija vzajemnosti med slovanskimi poslanci Istre in Trsta ter soglasen klic po slogi v narodu. Hvala poslancem hrvatsko-slovenskim iz Istre in Trsta, in posebna hvala tudi gospodoma gostoma iz Gorice, da so pripomogli do take manifestacije!

Med navzočimi smo zapazili državne in deželne poslance Ivana viteza Nabergoja, Vekoslava Spinčiča in dra. Matka Laginjo; deželne poslance: Simona Kozuliča, dra. Dinka Trinajstiča, dra. Matka Trinajstiča, Slavojca Jenka, Ivana Gorinpa, Ivana Marijo Vatovca, Frana Dolenca, dra. Henrika Tumo in dra. Antona Gregorčiča; potem moža osivelega v službi naroda, istrskega starina, veterana med borilci istrskimi: dra. Dinka Viteziča; nadalje: dra. Mateja Pretnerja, dra. Gustava Gregorina, dra. Otokarja Rybača, župnika Gašperšiča in Megliča, urednika Jakiča in Gabrščekca, inženjerja Živica, veletržca Trudna in Mankoča itd. itd.

Zborovalce je pozdravil primernim nagovorom predsednik pol. društva „Edinost“, gosp. profesor Mandič, izrekel svoje posebno veselje na toli lepi udeležbi. Morda še na nobenem občnem zboru našega političnega društva — tako je vskliknil — nas ni bilo zbranih toliko, kakor nas je danes.

Predstavivši zastopnika slavne oblasti, gosp. višjega komisarja dra. Mahkoveca, izrekel je svoje menenje, da poročila tajnikovega ne treba še enkrat čitati, ker je bilo ne le pročitano na občnem zboru, ampak tudi doslovno natisnjeno v „Edinosti“.

Nadalje je omenil predsednik, da se od poslednjega občnega zbora pa do današnjega dne na političnem polju ni dogodilo ničesar važnega. Vendar pa je treba omeniti jednega dogodka, ki je itak znan zborovalcem, dogodka v Malem Lošinju. To so plodovi istrske iredente.

Na vprašanje predsednikovo, da-li ima kdo kaj pripomniti k poročilu tajnikovemu, oglašil se je g. inženir Živic, izrekel željo, da bi se nadaljevala razprava o delovanje odbora in se prečital zapisnik zadnjega občnega zbora. Predsednik je odvrnil, da je bil isti objavljen v listu „Edinost in je dal na glasovanje tajnikovo poročilo. Zbor je je odobril z veliko večino.

Namesto odsotnega denarničarja prečital je odbornik dr. Gustav Gregorin blagajniško poročilo. Iz istega je razvidno, da je s 1. januarjem 1896. ostalo v blagajni 71 glđ. 80 nč. gotovine.

Predsednik je otvoril razpravo o poročilu blagajnikovem. Oglašil se je člen dr. M. Pretner. Omenil je, da ima društvo vedno pomanjkanje na denarju. Umestno bi bilo zatorej, da bi se povišala udnina. Mnogo členov bi rado plačalo prilično več nego po 1 glđ. Sosebno za imovitiše člene v mestu naj bi se povišala članarina na 3 do 4 glđ. Pripočea to svojo misel prihodnjemu odboru na uvaženje, ne da bi stavil formalen predlog v ta namen.

Predsednik Mandič je omenil na to, da je — nasprotno želji dra. Pretnerja — z druge strani zopet čuti željo, da bi se udnina znižala. Po tem trebalo bi zasnovati dva razreda članarine: jeden, povišani razred za inteligenco (imovitiše člene), drugi, nizki razred za ostale ude. V tem zmislu bi trebalo spremeniti pravila.

Sprememba pravil pa spada v kompetenco občnega zbora. Za sedaj jemlje odstopajoči odbor to željo na znanje.

Člen vitez Nabergoj bi želel nekako srednjo pot, da bi se kolikor možno ugodilo jedni in drugi želji. Zbor naj bi namreč sklenil danes že, da je uvesti dve kategoriji členov. Manj imovitim naj bi se znižala udnina in s tem bi se pridobilo še novih členov, imovitišim členom pa naj bi se povišala udnina. Temu se nihče ne boče upiral.

Predsednik je omenil, da o tej stvari ne moremo sklepati že danes, ker ni na dnevnem redu, pač pa bodoči odbor gotovo vzame na znanje to željo. — Ker se nihče drugi ni prijavil na razpravi o poročilu denarničarjevem, dal je je predsednik na glasovanje. Zbor je odobril poročilo soplasno.

Predsednik je opozoril zbor, da je naslednja točka dnevnega reda je govor poslanca dra. Laginje.

O splošni pozornosti zborovalcev spregovoril je poslanec dr. Laginja bistveno tako le:

Slavni zbor!

Obžalujem, da danes nisem toli mirnega duha, da bi mogel jasno opisati okolnosti, ki so neposredni vzrok nepovoljnemu našem položaju. Razložiti hočem le svoje nazore o položaju ter slednjič izraziti osebno svoje mišljenje o tem, kar smatram, da bi bilo najboljše storiti v blagor našega naroda. Minolost naša je žalostna, še žalostnejša je sedanost. Nikakor pa ne smemo obupavati zaradi tega, ako so odnošaji dandanes slabiji za Hrvate in Slovence na Primorskem, nego so bili pred 6 leti. Naša skrb veljaj bodočnost il Pogum nam ne sme upasti niti tedaj, ako bi se odnošaji tudi v prihodnjih šestih letih, to je v dobi prihodnjega parlamenta, ne spreobrili na boljše. Obupati ne smemo i da bi imele popokati vse žice.

Kar se dostaje mojega stališča v parlamentu, ne morem govti le v svojem imenu, ampak očrtati hočem na kratko stališče, koje smo zavzemali v obče vsi hrvatski in slovenski zastopniki, koje je bil narod poslal na Dunaj.

Tu je treba omeniti v prvi vrsti, da se — kakor znano, — poslanci v parlamentu združujejo v klube ali stranke. Vse te stranke imajo vsaka različne nazore in cilje in stremijo vsaka po svojih potih, da bi dosegle stavljeni si smoter. Najmočnejše in zaradi tega najmerodajniše so te-le stranke: klub združene nemške levice, ki šteje nad 100 poslancev, klub Poljakov, v kojem je 70 in slednjič iz raznih elementov sestavljeni Hohenwartov klub, ki ima 60 poslancev. Slehernemu mora biti jasno, da, ako se te stranke združijo ob katerem - koli vprašanju, ter podpirajo vladu, so vse druge stranke ali klubi onemogli in ni možno, da bi kaj opravile proti tej večini. Zastopnikom manjših narodov ne preostaje torej družega, kakor da se ali pridružijo onim, koje hočejo in morejo podpirati, ker stremljenje dotičnikov ni v navskrižu z interesi zastopnikov dotičnega malega naroda, ali pa ne smejo gledati ne na levo ne na desno in trobiti v jednomer le istino, nadejaje se,

da vlada spremeni svoj sistem in odpenore kjer je treba. Nekako v središče med prve in druge postavili smo se zastopniki hrvatskega in slovenskega naroda. Toda razdeljeni smo bili na tri skupine. Pred 5 leti osnoval se je pred mojim načelstvom klub, v kojega je vstopilo nekaj narodnih poslancev. —

Kakor znate, niti dva človeka ne mislita povsem jednako, dasi stremita oba po istih ciljih. Ako torej niso bili vsi zastopniki našega naroda združeni v enem in istem klubu, iz tega nikanor ni smeti sklepati, da je zavoljo tega jeden več postojenjak, nego drugi. Kajti sleherni si je mislil, da na ta način, ki si ga je izbral za svoje postopanje, zamore boljše vršiti svojo dolžnost. Nekateri narodnih poslancev pridružili so se leta 1891. skupini Hohenwartovi. Nekateri, rekesem, kajti drugi, ki niso vstopili v to skupino, zastopali so tudi veliko množico naroda. Jaz in prijatelj in tovariš gosp. Spinčić sva bila izjema, pripadajoča poslednjim. Jaz namreč nisem bil nikdar člen Hohenwartovega kluba, ker sem si mislil, da njegova načela ne bodo nikdar koristila našemu narodu in ker sem smatral to skupino v obče kakor nepotrebno. Gledé korist, ki jih je donášala ta skupina našemu narodu, menim, da se nisem zmotil, kakor se v obče nisem zmotil nikdar, kadar sem slúšal svojo vest. Tu bodi zajedno povdarjeno, da smo si bili narodni poslanci vedno dobri prijatelji in da smo se vestno podpirali drug drugega, kjer koli je to potrebno in možno. Pokojni poslanec Klun je bil osobito poslednji čas naš dober podpornik, in to velja še v posebni meri o gospodih drju. Gregorčiču in Nabergoju. Da-li pa je prav in umestno, da ostane tako tudi v prihodnjem zasedanju parlamenta, da bode jeden narodnih zastopnikov tu, drugi tam, tretji zopet drugod, o tem hočem spregovoriti pozneje nekoliko besed.

Naše delovanje v parlamentu znano je splošno, deloma iz tega, kar so poročali časopisi o posamičnih sejah parlamanta, deloma pa iz tega, kar smo poročali mi sami svojim volilcem. Tu se torej ne morem spuščati v podrobnosti, kajti tega ne pripušča niti čas, niti ni današnji občni zbor primerna prilika za to. Toda to smem povdariti, da nikdar nismo zanemarjali gospodarskih potrebščin naših pokrajin. Za iste smo se potezali toplo, kadar-koli nam je bilo priložnosti v to. Osvedočen sem. — bodi mi dovoljeno izjaviti to z vso skromnostjo, — da nismo delali sramote svojemu narodu. Prizadevali smo si ob vsaki priliki odkrivati odnošaje, v kojih se nahaja naš narod; opisovali smo živimi besedami njegovo bédno stanje, povdarjali njegove potrebe. Več nismo mogli storiti in zatorej smo, kadar-koli smo mogli, izjavljali, kakó je naš narod zaostal v vsakem pogledu. Ali vendar utegne reči jeden ali drugi: „Pa kaj pomaga vaše govorjenje, ko pa niste dosegli ničesar“. Toda treba je vpoštevati odnošaje v našem parlamentu, ki naravnost onemogočujejo vspešno delovanje zastopnikom malih narodov. Kajti večina poslancev je nemške narodnosti. Ti Nemci pa so imeli povsem napačno vzgojo, ki je v Nemcih v veljavi še dandanes. Ko so se priučili v šoli, kakova je njih domovina, koliko duš šteje njihov narod, potem se učé, kakó je v južni Afriki in v osrednji Aziji; kakó pa je kaj na Jugu naše države, tega se ne učé, tega torej ne znajo. (Odobranje.) Zatorej je ozirom na te odnošaje že storil svojo dolžnost oni narodni poslanec, ki je v parlamentu brezobzirno razjašnjeval resnične odnošaje na Jugu naše države, opozarjal (kadar je mogel) na to, kar mora trpeti naš narod. (Odobranje.) In ako merodajni činitelji ne bi se hoteli ozirati na to, kar je bil že sklepal ta zbor in ako ta zbor niti ne bi obstal, dovoljno je, ako bi vlada hotela vpoštevati le vse ono, kar je bil povedal in razkril posl. gosp. Spinčić. (Živio!)

Dóba poezije je že zdavna za meno. Zatorej tudi ne maram tu prepevati elegij ali pesni žalostink o naših odnošajih — čeprav ni povoda za veselje — ampak opisati hočem na kratko dejanske razmere pokrajine istrske. Žalostno dejstvo je, da nimamo potrebnih osnovnih šol. Kakó neprijetno morajo to občutiti naši mladeniči že v vojaki! Oni morajo zaostajati za svojimi sodeželani italijanske narodnosti, kateri smatrajo naše za „barbare“. Žalostno dejstvo je, da nimamo cest

in vsled tega morata zaostajati promet in kupčija. Žalostno dejstvo je, da na sodiščih ne poznajo našega jezika, ampak razpravljajo prek in prek le v italijanščini. Majhno, zeló majhno je število onih uradnikov, ki poznajo naš jezik. Žalostno dejstvo je, da pri finančni oblasti, kjer zahtevajo našega denarja, ne poznajo našega jezika. A za svoj denar imamo gotovo pravo zahtevati, da bi govorili z nami v našem materinem jeziku. Žalostno dejstvo je, da je med višimi uradniki le jako malo takih, ki umejo naš jezik in da so nasprotniki našega naroda baš radi tega, ker ne umejo našega jezika. A uradniki so že vzgojeni v takem duhu, ki jim veleva, da prezirajo naš narod, naš jezik. Vzemi-mo izgled iz praktičnega življenja. Italijan, ki je živel med našim narodom in se priučil našemu jeziku, nikdar ne bode tolik nasprotnik našega jezika, nego so oni, ki ga ne poznajo. To je žalostno, ni pravično, in uprav radi tega mora se to spremeniti temeljito, kajti sedanje položnje je naravnost neznosno in Slovanu v Istri skoro da ni več možno živeti.

Prosil bi slavni zbor, da sklene resolucijo, v koji izrazi svoje obžalovanje na tem, da ces. kr. vlada kljub sto in sto naših pritožeb ne spremeni svojega sistema. Prisiljeni smo storiti to, ako vpoštevamo, da je v Istri iredentovska klika vsemogočna in da se, kakor je že prej omenil gospod predsednik, ne plaši niti umorov! Umora jedino zaradi tega, ker je mladenič prepeval nedolžno hrvatsko pesen! Zares je bil Ostroman v Lošinju žrtva narodne pesni!

Preiti mi je k drugemu predmetu, ki je velike važnosti za neposredno bodočnost našega naroda. Stojimo pred novimi volitvami in v nekotikih tednih utegnejo biti že razpisane. Ako izpolni naš narod svojo nalogo in odpošlje spojnih zastopnikov vsaj od povsodi, od koder jih je pošiljal doslej, dokazal je s tem, da je čil in krepak; ako pa propademo, vsled tega ne bode le velika škoda narodu, ampak zajedno tudi dokaz, da polagamo orožje in sodilo se bode o nas: Tu izumira narod. Življenje pa je boj, to vidimo vedno in povsodi. A ker naši nasprotniki hoté, da bi nas uničili, zatrli, kar je dokazano, je za nas ta boj — boj za obstanek.

Osvedočen sem popolnoma, da se bodo hrvatski in slovenski volilci borili za pravico še bolj, nego so se borili pred 6 leti, da se bodo borili liki levi tudi tam, kjer prej ni bilo boja. Velike koristi za naš uspeh pa more biti, ako zasledujemo taktiko, ki jo imajo naši nasprotniki Italijani. Italijansko politiško društvo istrsko imelo je dné 20. junija občni zbor v Malem Lošinju. Tem povodom izustil je dr. Bartoli govor o volitvah za državni zbor. Ta govor je za nas posebno zanimiv, ker je razkril taktiko italijanskega tabora. Mi moramo zatorej paziti, kaj počenjajo naši nasprotniki, da moremo ovreči njih namero. A ta govor je bil zajedno tak, da se ga mora sramovati sleherni, ki ima količkaj politiškega poštenja. V imenu človeštva in naše narodnosti svečano protestujem proti nesramnim insinucijam tega govora; protestujem svečano proti temu, da c. kr. vlada, ki sicer tako rada pleni slovanske časopise, dopušča, da se tiskajo take stvari! „L' Istria“ od 20. junija t. l. je prinesla ves ta govor ponatisnen. Med ostalim je tu rečeno, da smo mi sovražniki Istre, svoje domovine.

Kakor da bi človek mogel biti sovražnik lastne svoje domovine! Toda pomisliti je, da oni smatrajo nas — za tujce. In takó, kakor dr. Bartoli govoré, in pisarijo vsi laški prvaki in časopisi. Naravno je, da se s tem laško občinstvo vzdaja v nepopisnem sovražstvu do nas. Žalostna istina je, da so taki govori prešli že v kri raznim Italijanom, koji sicer ne bi bili hudobni ljudje. Toda, ker čujejo vedno in vedno taka klevetanja, osvedočeni so slednjič, da smo mi njih sovražniki. Smejati bi se moral človek onemu, kar se je še govorilo na občnem zboru v Malem Lošinju, toda stvar ni smešna, kar je mása osvedočena o resnici vsega tega. Smešno pa je vsakakor, da se ti ljudje tožijo ob vsaki priliki, kako so vlade nasprotne in sovražne Italijanom, odkar so isti pod avstrijskim žezlom. A tudi o smešnosti take trditve ni treba govoriti mnogo, ampak dovoljno, je, da omenimo dejstvo, da se je na sodiščih v Istri do pred malo etí pisalo in ustno razpravljalo izključno le laški

da se je na vseh finančnih oblastih v Istri rabi jedino le italijanski jezik in tako je na teh oblastih većinoma še dandanes. In kljubu vsem tem prednostim, ki jih uživa italijanski živelj, se še tožijo, da „se jim slabo godi!“ (Smeb.) Toda našem ljudstvu nasproti se znajo pohvaliti, da gospoduje njih jezik. Ako pridejo namreč v dotiko z našim ljudstvom, govoré mu prezirno: „Kaj hočete vi s svojim jezikom! Glejte: škof je za nas, sodec je tudi za nas, konšeljer odapela je za nas in logotenent je za nas. Vsi so za nas!“ — Kadar so lepo med seboj, hvalijo se istotako: vsi so z nami, vsi so za nas. Toda v javnosti kričé, kako so „preganjani“, od kar so pod Avstrijo. (Smeb.) To je šarlatanizem, ki je njih posebna last, ki sega celó preko skrajnosti. Nj. Vel. naš presvetli cesar govoril je o poslednjih delegacijah s poljskimi in češkimi delegati nemški, a z delegatom Rizzijem nekoliko besed laški. In vsled tega je pisal „Giovine Pensiero“ članek, v katerem je rečeno: celo cesar je na naši strani! Tudi Nj. Vel. priznava, da je Istra italijanska pokrajina! O takim postopanju celo proti nositelju krone, prosim, sodite le vi sami! (Burno izražanje nevolje.)

Oni se ravnaajo po francozkem principu: „Ako se hočeš braniti, moraš napadati.“ (Odobranje in ploskanje.) In to načelo je povedala „L' Istria“, ko se je veselila vspehov, ki so jih dosegli Italijani povodom znanih izgredov zaradi dvojezičnih napisov: „L' attacco è stata sempre la migliore delle difese“.

To je torej njihov princip. In po tem načelu hočejo imeti za Istro vsaj štiri poslance v državnem zboru; a, ako bi bilo mogoče, tudi petega. Ali bi pa bilo to pravično, da Slovani, kojih stí dve tretjini v deželi, ne bi imeli nobenega, Italijani pa, kojih je le jedna tretjina, vseh pet zastopnikov?!

Gospóda moja! Naj povem resnico: ako bode naša vlada o prihodnjih volitvah postopala tako kakor doslej, more se dogoditi, da nam Italijani vzemó ta ali oni okraj, to je, ne odvzamejo nam ga s pravico, ampak s prevaro. Jaz bi zatorej predložil tudi o tej stvari, da slavni zbor sklene resolucijo, s katero se pozove vlada, da pošlje k volilnim komisijam v Istro izkušnih in vestnih uradnikov. To zahteva morála, kajti znano je, kakó se postopa o volitvah v Istri. Zatorej smo prisiljeni v to, da opozorimo vlado, ne da bi kaj zahtevali od nje. Sicer zahteva že poštenje samo, da treba podpirati slabšega nasproti močnejšemu, toda mi ne zahtevamo niti tega, ampak zahtevamo le to, da vlada bodi nepristranska! Odpošlje naj tja doli izkušnih uradnikov, mož, a ne mladeničev, ki še nimajo nikakihkušenj. Posebno velja to za kmetske občine, kjer je povodom volitev italijanski stranki — dovoljeno vse. Naši nasprotniki so pripravljani na volilni boj, na boj do skrajnosti, ker vedo — kakor se je govorilo na občnem zboru v Malem Lošinju — da na Dunaju štejejo poslance, da torej vlada tembolj poštevaa stranko, čim več zastopnikov ima ista gori. Mi imamo 2 poslance, oni 2. Ako bi mi imeli 3, oni pa le jednega, bilo bi to pravično glede na razmerje števila prebivalstva in koristneje, ker bi i na Dunaju pričeli prepričevati se o resničnih razmerah. Ako pa bi imeli oni vse štiri poslance, potem bi mogli na Dunaju barvati po svoji dragi volji, kakor bi se jim zljubilo, ne da bi se jim bilo bati koga, ki bi govoril resuico. To je njihov tendencija. Dolžnost nam je torej ta, da pazimo na to, da ne izgubimo vsaj doseđanjih dveh mandatov in da nam volitev v V. kuriji ne bode v škodo.

Kakor znano, ima v V. kuriji volilno pravico vsakdo, ki stanuje najmanje že 6 tednov na dotičnem kraju, je dopolnil 24. leto in ni bil kaznovan zaradi navadnih zločinov, kakor prevare itd. V tej kuriji moramo nastojati, da bode izvoljen naš poslanec. Opozoriti je vlado, da bode volilne listine sestavljene pošteno; opozoriti jo treba na nevarnosti, da pozneje ne bode izgovorov, da ni znala, kaj se utegne dogoditi. Kajti kukavice bi bili, ako se ne bi branili proti nožem Italijanov nohti in zobmi. Leta 1891. bi bila gotovo tekla kri v Poreču, na Pomjanščini, v Sanvicentu in drugod, toda mi smo mirili razburjeno ljudstvo. Razburjenost je bila strašna, to je znano tudi vladi.

Dalje v prilogi.

A za nagrado, za plačilo za to, ker smo mirili ljudstvo, je profesor Spincič — izgubil plačo. (Ironičen smeh in ploskanje.) Toda takih služeb, — to naj si zapomni vlada! — ji ne bomo opravičevali več! (Burno odobravanje in ploskanje. Klici: „Ne več, nikdar več!“) Mi ne bomo naroda zavajali na nezakonita pota, h kaznivim činom, a ga niti ne bomo odvrčali od istih. (Burno odobravanje.) Kukavice bi bili, ako bi poljubljali palico, ki nas tepe! (Viharno odobravanje.)

Na že večkrat omenjenem občnem zboru v Malem Lošnju so sklenili Italijani resolucijo, glasom katere je voliti take poslance, ki se obvežejo vstopiti na Dunaju v posebni italijanski klub. Ta klub naj bi štel najmanj 16 poslancev. Vlada bi se, (tako računajo oni) bolj ozirala na ta klub, a italijanski klub bi prišel večkrat v položaj, da bi odločal o tem ali onem vprašanju. Takov je njih račun. Sedaj, ko znamo, kakov je njihov račun, moremo napraviti tudi svojega. A naš račun utegne biti mnogo bolj. Italijani torej računajo, da bode njih skupina — poslanci iz južne Tirolske, Trsta Istre in morda jeden iz Dalmacije — štela 16 poslancev. Tej skupini nasproti moramo postaviti mi Slovani iz Juga drugo skupino. Po mojem mišljenju naj bi vsi slovenski in hrvatski poslanci vstopili v *jeden klub*. Na ta način bilo bi možno najuspešneje varovati gospodarske interese našega naroda. — S V. kurijo mogel bi imeti ta jugoslovanski klub do 30 glasov. To pa bi bila že sila, ki bi se mogla pogajati z vlado zaradi koncesij. „V edinosti je moč“ je lepo geslo tega društva. Edinosti nam je treba in složnosti. Že staroslovanski knez Svatopluk je hotel sedmerico svojih sinov prepričati o moči sloge. Dal jim je butaro, vkoji je bilo povezanih sedem palic. Pozval je svoje sinove in jim ukazal, da naj zlomijo palice. Vsi so se trudili drug za drugim, toda nobeden ni mogel prelomiti butare. Na to je oče razvezal in brez truda prelomil posamične palice. To je podoba našega stanja. Složni moramo biti, kajti mi nimamo še ničesar, o čemer naj bi se prepirali, ampak mi imamo še vse dobiti. (Dobro!) Dokler nimamo ničesar, pač ni vzroka, da bi se cepili, ampak složnosti nam je treba, ako hočemo kaj doseči. Toda utegnili bi kdo vprašati, zakaj po takem jaz nisem vstopil z drugimi poslanci vred v jeden in isti klub, ko se vendar tako potegujem za edinost. Dovoljeno mi bodi odgovoriti, da se človek mora vedno in vedno učiti. Tudi izkustva uče človeka. Vendar pa mislim, da nisem grešil kakor narodni zascopnik, ako nisem vstopil v klub, čigar načelnik je Nemeč, ki ne more poznati naših težnj in se ne zanima toliko zanje, ker jih ne pozna.

Ako torej predložim resolucijo, da naj bi se pozvali vsi narodni poslanci, da se združijo v jeden klub, dodal bi pogoj, da predsednik tej skupini mora biti Slovenec ali Hrvat. (Odobravanje.)

Še jedno želim omeniti. Srce se mora človeku krčiti žalosti, videčemu, kako je največja pokrajina slovenska razcepljena v boju med liberalno in klerikalno stranko. In čemu je ta bratomorni boj? Saj so vsi jedne in iste narodnosti, vsi imajo in ljubijo jedno in isto domovino. Razlike v nazorih obeh strank morejo biti le neznatne. Ta boj mora prestat, **tako ne sme iti dalje!** Nam Hrvatov in Slovencev je dolžnost, da od tu, od periferije, zaustavimo boj v Ljubljani in v Zagrebu. Kajti:

„Kad se bratska srca slože
i olovo plivat može,
a nesloga kad zavlada,
tad i slama na duo pada!“

(Živio! Dobro!) Mi moramo pozvati brate na Kranjskem, da ne baje z domačim preprirom in da v bratski slogi pomagajo braniti našo narodnost proti nakleptom in spletkam Italijanov! (Burno odobravanje.) Med jugoslovanskimi poslanci v novem klubu morejo in smejo biti le malenkostne razlike v nazorih in vsi se morajo podpirati medsebojno.

Osvedočen, da je slavni zbor tega menenja, da postavimo taktiki Italijanov jednako taktiko nasproti, italijanskemu klubu jugoslovanski klub, ki bi vplival na vlado, hočem v tem zmislu postaviti resolucijo.

Završil sem. Dasi sem mnogo prekoračil od-

merjeni mi čas, vendar se mi zdi, da sem govoril še premalo, kajti omeniti bi bilo še na stotine stvari, kojih se ne more opisavati na občnih zborih. Izražam le svoje veselje, ker vidim tako lepo število zborovalcev in izrekam vsem svojo zahvalo na potrpljenju. Priporočam vsem, da bi širili med narodom to, o čemer razpravljamo danes in isto priporočam sl. časnikarstvu, posebno o volitvah. Prav toplo pa polagam na srce **edinostvo**, kajti naši nasprotniki so močni, mi pa nimamo nikakoršnih zaveznikov, pač pa mnogo sovražnikov. Sovražijo pa nas le zato, ker mi imamo le tirjati, in nismo ničesar dolžni in nikomur. (Burno odobravanje.)

Ko je polegel vihar odobravanja, dobil je besedo presv. g. dr. Vitezić, da pripomni par besedi k govoru dr. Laginje.

Pohvalil je iskrenimi besedami izborni govor, omenjaje, da se isti more razdeliti na 3 dele. V prvem delu je g. poslanec našel svoje stališče in odnosi v državnem zboru, v drugem delu nam je dal pomišljati, kako nam je postopati o volitvah in slednjič je v tretjem delu povedal svoje misli, kakó je našim poslancem postopati v prihodnjem zasedanju v parlamentu ter je predlagal resolucije v tem zmislu. Kar se dostaja prvega dela, govornik nima pripomniti ničesar bistvenega; gledé družega dela pa meni, da ni dovoljno, ako imamo le lepih besed in sklepamo resolucije, ampak treba je dejanj. Naši ne delajo toliko kakor Italijani. Zatorej predlaga, naj bi prihodnji odbor polit. društva „Edinost“ zasnoval na primernih krajih volilne odbore, koje naj bi vodil osrednji odbor v Trstu. Strogo nam je paziti, kaj in kako delajo nasprotniki in ne smemo pozabiti niti za jeden trenutek, da jih moramo, moramo poraziti. — Gledé na tretji del govora je povdarjal presv. g. dr. Vitezić, da so sedaj na Dunaju vse druge razmere, nego so bile pred leti. Namesto Staročehov nastopili so Mladočehi. Le-te naj bi posnemali naši poslanci! V takratnih, drugih odnosajih bil je govornik 17 let v Hohenwartovem klubu. S prva je bil ta klub prav dober gledé na naše potrebe, pozneje pa se je spreobrnil tako, da je postal naravnost nasproten. Govornik se je trudil, da bi hrvatski in slovenski poslanci imeli samostojen klub, toda ni se posrečilo; sedaj so nade boljše tudi v tem obziru. Zatorej z ozirom na spreminjene odnose ne bode zameril poslancu dr. Laginji, da ni bil v Hohenwartovem klubu. — Zatem je govornik prešel na brisanje zaostankov na zemljiški odvezi (ezoner). Ker pa je to sila važno vprašanje, najvažnejše za Istro v gospodarskem pogledu, in ker bi se utegnili misliti, da je govornik vseh onih 17 let, ko je sedel v parlamentu, zanemarjal svoje dolžnosti, povdariti mora, da se je on (govornik) v treh govorih potezal za brisanje dolga na zemljiški ozvezi. Prvikrat že leta 1884, v drugič dne 26. maja 1887. in v tretjič dne 25. maja 1888 — slednjič je priporočil poslancu dr. Laginji, da bi se potegnil proti železnici Trst-Poreč. Govornik je znal, da bode ta železnica (in nje eventualno podaljšanje do Kanfanara) pasivna in zatorej je že mnogo pisal o tem ter dal tiskati posebno spomenico. Le-to je poslal posamičnim poslancem v deželnem zboru, toda, žal, tudi to ni pomagalo, ker so vsprejeli zakonski načrt za železnico. Posl. dr. Laginja pa je pred kakimi tremi meseci v državnem zboru predložil interpelacijo, v koji je pokazal, da bi bila ta železnica prava gmotna pogibelj. Za to se mu zahvaljuje.

Nato je prosil besede posl. dr. Laginja, da odgovori na kratko g. dr. Viteziću. Priznal je, da je bil v svojem govoru o ezonerju pred 4 meseci rekel, da je on, dr. Laginja, prvi, ki govori o tem predmetu. Stvar pa je bila taka-le: Bili smo sporazumljeni z vlado, da nihče ne bode govoril o tem, ker so bile velike stranke že itak za brisanje. Zadnji trenutek pa se me je opozorilo, da kljubu sporazumljenju hoče posl. dr. Rizzi govoriti o tem predmetu. Govornik ga je nagovarjal, da naj odstopi od te nakane, toda dr. Rizzi ni se dal pregovoriti in imel je svoj govor. Vsled tega spregovoril je tudi dr. Laginja, toda povsem nepripravljen, v tem ko se je bil dr. Rizzi temeljito pripravil na svoj — prečitani govor. A kljubu temu, rekel je govornik, da sem izustil govor popolnoma nepripravljen, nadejam se, da nisem na-

pravil sramote ž njim. (Glasovi: „Vse kaj družega; govor je bil izboren!“) Sè svojo trditvijo torej hotel sem le reči, da sem v Poreču prvi govoril o ezonerju. S tem pa gotovo nisem imel namena kratiti velikih zaslug presv. gosp. dr. Vitezića.

Kar se dostaja družega vprašanja, nove železniške proge, govornik ni pravo za pravo proti železnici sami; ali njega vznemirja vprašanje: **kje** bode tekla ta železnica? Zaradi tega je interpeloval. Dovolilo pa naj bi se jo le, ako bode tekla tako, da bodo imele tudi občine na deželi razmerno toliko koristi od iste, kolikor posamezna mesta, ali z drugimi besedami: Slovani toliko, kolikor Italijani!

Urednik Jakić je omenil na to, da se popolnoma vjema z vsem, le jedno besedo želi reči na opazko g. dr. Vitezića, da se v našem taboru ne dela toliko, kakor v italijanskem. Ako trud naših prvakov ne nosi toliko sadu, nego delo italijanskih kolovodij, pripisovati je vzrok temu jednostavni okolnosti, da naše nasprotnike podpira vlada, v tem ko se mi moramo zanašati na lastne svoje moči. Nasi ne kriče in ne razglašajo svojih del, ampak postopajo tiho in njihov delovanje imelo bi mnogo sadu, da ni nasprotstva. — Nadalje je omenil govornik glede na poziv g. dr. Vitezića, da naj bi si naši poslanci vzeli v vzgled Mladočehi, da smo se bili zmotili v Mladočehih. Zato naj bi se klub jugoslovanskih poslancev, ki naj se osnuje po predlogu dr. Laginje, zvezal s klubom Mladočehov pogeslu: do ut des. To bi bil največji blagoslov za Hrvate in Slovence. — Nadalje je govornik priporočal toplo, da naj bidanašnji zbor vsprejel resolucijo, s koje naj se naprosi naše brate na Kranjskem, da prestanejo z bojem med liberalci in klerikalci v očigled dejstvu, da se je nam boriti za svojo eksistencijo. Ta boj pa prestane tim laglje, ker ste prepirajoči se stranki jedne in iste narodnosti, jedne in iste vere.

Uredn. Jakić je zatem laskavo pohvalil izborni govor poslanca dr. Laginje. Naprosil je g. poslancu, da bi ta govor ponovil v parlamentu, kajti govor bil je zares krasen. V parlamentu utegne vsaj odpreti oči slavni vladi. A vlada naj gleda na posledice, ki utegnejo nastati, ako mi, nadaljeval je govornik, o volitvah ne bomo odvrčali in mirili ljudstva. Opomnil je, kako je bilo leta 1891. u Pulju. Prihajali so ljudje in rekli: Hočemo se upreti! A mi smo jih rotili: Nikar, bratje! In slušali so nas in ostalo je mirno. Odslej pa se ne bomo pečali več za to, naj že nastane kar kočje. Posledice naj si pripiše vlada.

Dr. Vitezić, zadobivši na to besedo, je omenil, da ga je urednik Jakić slabo umel, kajti on da ni hotel reči, da ne delamo ničesar, ampak le složni, edini nismo. Brez sloge pa ne pridemo do cilja. Zatorej toplo priporoča složnost, kajti brez iste moramo propasti. Kar se dostaja Mladočehov, osvedočen je govornik, da nas bodo podpirali tudi oni, kadar nas bodo videli složne. Jaz sem, zaključil je dr. Vitezić, z jedno ного že v grobu, jaz ne bodem mogel več mnogo delati. A vi, ki ste mlajši in krepki, vi delajte za sveto stvar v lepi slogi, ker **le tako** se nam je rešiti.

Na to je spregovoril državni poslanec vitez Nabergoj blizu tako-le:

Ni mi bil sicer namen govoriti, ko je že gosp. posl. dr. Laginja govoril tako krasno. Mislim, da moramo vsi popolno zadovoljnostjo vzeti na znanje izvajanja, ki smo jih čuli. Ako sem se pa vendar odločil spregovoriti na kratko, je vzrok ta, ker gosp. poslanec dr. Laginja zastopa jedno pokrajino, jaz pa drugo. — Položaja Hrvatov in Slovencev sta si jednaka; zato si moramo prizadevati, da se zboljša to položjenje. Nikakor pa ni misliti, da je to položjenje za naš narod v Trstu bolje, nego v Istri. Samo v jedni stvari, utegne se poreči, da je v tržaški okolici bolje nego v Istri, in to je glede šolstva. V okolici tržaški je šol dovolj, v tem ko v Istri ni nikakoršnih. Toda vprašati je: kakšne so te šole? Skoro bi bilo bolje, da ne bi jih bilo. Dovolj značilno je, da noben slovenskih poslancev nima pravice vstopiti v te šole. Nadzorujejo pa te šole hudi nasprotniki našega naroda. (klici. In židje!). In

tu bi morala vlada poseči vmes, da odpravi vednostke v šolstvu tržaškem. Ne maram sicer navajati nobenega imena, toda v tem pogledu bi mogel marsikdo povedati marsikaj. Slednjič trpi na takih odnošajih le naša mladina in ves narod. Vlada bi morala nastopiti energično. Slovenske šole, za koje se bojujemo že toliko let, nemoremo dobiti v mestu, ker nas vlada ne mara podpirati. (Pritrjevanje.) V takih slučajih pa, kadar občina, oziroma mestni magistrat noče storiti svoje dolžnosti, bi morala nastopiti vlada z onimi sredstvi, ki so ji na razpoložnje. O tem sem govoril tudi že v državnem zboru. —

Oglejmo si nadalje, kakšne ljudi nastavlja mestni magistrat za načelnike po okolici. Omeniti hočem samo jeden slučaj. Vaški načelnik na Proseku pretepel je bil nekega moža. Isti je umrl kmalu potem. Kapovila je bil sicer kaznovan, toda kljubu temu je vedno še v isti službi, ker je hud nasprotnik našega naroda.

V našem mestnem zastopu godi se slovenskim poslancem tako, da jim skoro upada pogum zahajati k sejam, ker so povsem brez obrambe. Odnosaji so sploh že taki, da si človek ne upa nadejati se prav ničesar v naš provspah od municipija; bi mogli torej zahtevati pomoči od vlade, ki pozna vse to. Ali ona se ne zgane in nas ignoruje jednostavno. Okolico tržaško je zatorej primerjati Istri. Dolžnost bode torej bodočim poslancem, postopati skupno in zjedinjeno, kakor je to nasvetoval dr. Laginja. To je presrečna naša želja. In v takem jedinstvu je tudi nadeje, da se odnosaji zboljšajo, kajti slabši skoro ne morejo postati. Slovenci in Hrvatje morajo najti svoja prava.

Prav lepo in jedrnato je spregovoril na to posestnik Martin Pečar iz Lonjerja. Dobro promišljeni njegov govor je razkrival „delovanje“ kapovilov. Govornik je omenil onih časov, ko so imeli okolica tržaški, kakor vaščani po vseh drugih deželah Avstrije — še pravico, voliti si svoje župane. In ti možje, izvoljeni iz sredine domačinov, imeli so zaupanja v ljudstvu in vpliva. Sedaj pa okolica tržaški zares ne znajo več, da-li so še v ustavni državi, ali so kje na Turškem. Mestni magistrat ustrojil si je po svojem kopitu nekaj „štatut“, po kojem ima jedino le on pravo nastavljanja načelnike po okolici. Le-ti magistratovi služniki pa niso drugo nego nekaki (tu je rabil govornik krepek izraz) (Smeh. Dobro!), za časa volitev so pa najhujši agitatorji proti nam. Dobro bi bilo torej, da bi stopili nekoliko na prste tem možem. Oni imajo sicer nekake „instrukcije“, toda nobeden se ne ravna po istih. Zaradi tega gre vse na slabše, kajti oni ne vrše svoje službe tako kakor veli instrukcija; saj se to od njih niti ne zahteva. Prej je bilo boljše vsaj v tem pogledu. Zatorej naj pomaga vlada, kajti mora ji biti znano, kako se godi po okolici. Mi nimamo ničesar dobrega. Treba je pozvati vlado, da se odpravi ta „štatut“, kajti načelniki gospodarijo kakor turški paše. (Odobranje.) Tako ne more iti dalje, kajti okolica propada in le ti ljudje so krivi na tem.

Govornik je na to izročil predsedniku Mandiču instrukcije za okrajne in kraje načelnike v okolici tržaški, priporočuje, da naj odbor „Edinosti“ ukrene, kar bo de smatral potrebno v pomoč okolici. (Odobranje.)

Župan dr. Dinko Trinajstić iz Pazina je povdarjal zate, da že dolgih 24 let opozarjamo razne vlade na narodne boje v Istri. A koliko nam je to koristilo? Evo najnovejši slučaj, ki dokazuje, koliko se vlada obzira na nas. V Plominu bile so razpisane občinske volitve. Ker županstvo ni dovolilo hrvatski stranki, da si prepíše volilne listine, pritožila se je le-ta na okrajno glavarstvo. Isto je sicer ukazalo županstvu, da naj dá prepis, toda to povelje je razveljavilo namestništvo. Hrvatska stranka se je pritožila zavoljo tega na ministerstvo, toda minola sta že dva meseca in še je ni rešitve. V tem času so se seveda vršile volitve kakor so hoteli Italijani. Zatorej niti ni treba več opozarjati vlade, ampak narodu zakličemo: „Narod, pomoz si sam!“ (Viharno odobranje.)

Na to je dobil besedo državni poslanec prof. Spinčić. (Zbor ga je pozdravil demonstrativnim ploskanjem takoj o nastopu.) Rekel je, da, ako ne bi imel obzira na okolnost, da je bil poslednji občni zbor razpuščen v svojo nesrečo ali arečo, in pa da ne bi se bal, da danes ne bi do-

vršili, povedal bi še marsikaj o naših razmerah. Toda tovariš dr. Laginja je povedal že mnogo in čas beži naglo. Govornik je omenjal zatorej na kratko, da se popolnoma strinja z drom. D. Trinajstićem v tem, da ne bi opozarjali več vlade na zares neznosno stanje v Istri. Mi smo sedaj že na tem, da moramo vprašati: Ali nas smatra slavna c. k. vlada še za podanike pod žezlom slavni Habsburgov, ali pa smo že izročeni komu drugemu? (Burno odobranje.) Vsi vedo, da se nam godé krivice, toda zmajejo z rameni, kadar bi bilo treba pomagati. — Kakor je omenil že g. dr. D. Trinajstić, nadaljeval je govornik, nam v Plominu niso niti dovolili prepisati volilnih listin. A kako naj se vrši volitev, kadar se ne zna, kdo voli in kdo ne! Jaz sem to sporočil ministerstvu, toda volitve so se vendar-le vršile kradomice, kajti občina niti naznanila ni, kedaj se bodo vršile!

Skrbeti moramo, da inozemstvo dozna o naših razmerah. Brošurami in dopisi v inozemski listih moramo stopiti pred forum Evrope, da zadene sramota one, ki so krivi na teh odnošajih!

V okraju Voloskem se jednostavno napadajo naši župani, ne da bi se zganila vlada v očigled takemu nasilstvu. Ko so namreč o volitvah v Moščenicah Italijani pretepli našega župana in je moral pobegniti celó vladni zastopnik, tedaj so sporočili na više mesto čisto jednostavno: „Es war eine gewöhnliche Rauferei!“ (Bil je navaden pretep.) (Burno ploskanje.)

Govornik je slednjič še izrazil željo, da bi se poostrišla resolucija dr. Laginja z ozirom na dejstvo, da je bil ubit v hrvatskem mestu mladenci, ker je prepeval hrvatsko pesem in je predložil govornik, da naj bi zbor sklenil resolucijo tudi gledé tega, da je seznaniti inozemstvo brošurami in dopisi o našem položaju. (Odobranje.)

Člen dr. Pretner je prosil, da naj se prečitajo resolucije in zahteval besedo, da pripomni jedno besedo k ideji Pečarja. Odbor političnega društva naj dobro prouči izročene mu instrukcije za kapovile in potem sestavi spomenico na vlado. Dobro bi bilo, zaključil je govornik, ako bi odbor proučeval tudi o tem, je-li ne bi bilo boljše za okolico, ako bi c. k. policija razširila svoje področje na isto, ali pa da bi se osnovalo okrajno glavarstvo za okolico. (Klici: „Okrajno glavarstvo!“) Stavil je resolucijo v tem smislu.

Društveni tajnik Makso Cotič prečital je na to dotične predložene resolucije.

Predsednik je otvoril zate razpravo o resolucijah dra. Laginje. Oglasil se je dr. Pretner. Izjavil je, da je sicer sporazumen z istimi, toda prepričan je, da pozivi na vlado ne bodo pomagali ničesar. Toda molčati nismo o kljubu temu, četudi ne dosežemo ničesar. Gosp. dr. D. Trinajstić je bil sicer rekel, da je treba gledati tudi na to, da se bodo volitve v Istri vršile pravično. Toda noče se obrniti do vlade, ampak do naroda. Resolucije dr. Laginje pa so jako zmerne, vendar predlaga govornik, da naj jih zbor vsprejme.

Predsednik je dal te resolucije na glasovanje in zbor jih je vsprejel jednoglasno.

Posl. vitez Naberger je spregovoril o izvajanjih Martina Pečarja. Izrekel je svoje osvedočenje, da se v bodočnosti morajo spremeniti odnošaji med mestom Tratom in njega okolico. O današnjem sistemu bi se dalo le težko kaj opraviti, kajti občina je avtonomna in težko bi se kaj doseglo, če bi se kedaj zahtevalo, da naj se spremeni zakon, na kojem temelji mestni štatut. Govornik nasvetuje zatorej, da naj „Edinost“ v svoji resoluciji stavi predlog, da morajo biti načelniki v okolici neomadeževani in sposobni za svojo službo ter da morajo znati tudi naš jezik.

Dr. Pretner je predložil, da naj se zabeleži v zapisniku, da je na današnjem zboru kmet gospodar tako jedrnato govoril o tako važni stvari in da se je o tem predložila resolucija.

Predsednik je omenil na to zahtevo, da pride v zapisnik itak zabeleženo vse, kar se je dogodilo na zboru.

Člen Fran Godnik je podal nekoliko kričečih slučajev iz Barkovelj.

Ker se ravnokar sklepa o resoluciji o okrajnih načelnikih in capovilih po tržaški okolici, imam tudi jaz — rekel je govornik — neke podrobnosti o našem barkovljanskem magistratnem

okrajnem načelniku, g. Josipu Visintiniju, in sicer sledeče:

Navedeni magistratni uradnik ni postavljen kot tak vsled svoje zmožnosti, ampak za to, da kolikor mogoče škoduje naši narodnosti. On je poosebljeno nasprotstvo narodne jezikopravnosti.

Pred nekolikimi dnevi podal se je k istemu domačin-Slovenec, g. Josip Rener, s prošnjo, da bi mu dal spričevalo o ubožnosti, da pošlje v sirotišnico svojega malomarnega 11letnega sina, obiskujočega sedaj 4. razred slovenske šole v Barkovljah.

Kakor navadno pokazal je tudi tukaj gosp. Visintini svojo nestrpnost s tem, da je uprašal prosilca očeta, kateri šolski razred obiskuje otrok. Rener mu je odgovoril na to, da obiskuje slovenske razrede. Na to ga je zavrnil načelnik: ako bi obiskoval talijanske razrede, bi mu napravil vse mogoče, da bi bil sprejet v mestno sirotišnico. Ubogi oče se je moral preseliti drugam, da je dobil potrebno spričevalo. To vam je jeden dokaz. Prehajam na drugi slučaj.

Leto dni je od tega, ko je Barkovljan Ferdo Čok poslal svojo ženo k g. okrajnemu načelniku, da bi isti blagovolil napraviti ubožni list za Čokovega bolnega otroka, da bi mogli istega odnesti v bolnišnico. Isti g. okrajni načelnik je očitno izrekel, da naj prosilka pojde k predsedniku „Adrije“, kjer je njen soprog pevec. Potem se je soprog sam podal k načelniku ter zahteval isti list ter še le po dolgi debati je dobil potrebni list.

Tretji slučaj. V tržaški okolici je stara navada, da prirede fantje, ki so potrjeni v vojake, svoj vsakoletni javni ples (šagro). Tako je tudi letos prišel red na 4 potrjene k vojakom, ki so tudi pevci pri društvu „Adrija“. A magistratni uradnik le tem ni dal dovoljenja, pač pa drugim, ki so prosili kasneje in ki niso pri nobenem narodnem društvu. Tako je nastalo le ogorčenje med mladino.

Dne 17. avgusta t. l. slavili so po vsej Avstriji predvečer rojstnega dne našega presvitlega cesarja, tako tudi v Barkovljah nismo pozabili na ta znameniti dan. Vsa narodna društva so slavila ta dinastični praznik. Drugi dan t. j. na 18. avgusta je bila sv. maša, pri kateri je pel oddelek „Adrije“. Po končani sv. maši, okolo 10. ure, korakal je po cesti naš okrajni načelnik g. Visintini ter ustavil podpredsednika „Adrije“, reki mu po kratkem govoru, da v Barkovljah je 99 od sto Slovencev proti avstrijski dinastiji. Ker pa Barkovlje štejejo po zadnjem ljudskem štetju 2700 prebivalcev, od teh 1900 Slovencev in 800 Italijanov (seveda spadam med te Italijane tudi jaz. Tako je bilo namreč ljudsko štetje) je le še 9 Slovencev zvestih avstrijskih podanikov, ki ljubijo svojega presvitlega cesarja Frana Josipa. 1381 Slovencev pa so proti vladarski hiši avstrijski. Ali naj molčimo na take klevete?!

Govornik prosi torej, da bi današnji zbor izrekel slovesen protest proti postopanju večkrat omenjenega načelnika. (Odobranje.)

Tajnik M. Cotič je prečital zate resolucijo Pečarjevo. Zbor jo je vsprejel soglasno.

Predsednik je priobčil na to, da vladni zastopnik ne dovoli prečitati resolucije poslanca Spinčića glede umora v Malem Lošinju, češ, da ista govori o hudodelstvu, ki je še pod sodno preskavo.

Posl. prof. Spinčić je izjavil svojo globoko presenečenje na tej zabrani, ko je vendar svobodno govoriti o činu samemu kakor takem. Dokaz temu so poročila po časopisih. Kakó svobodno pišejo laški časopisi o tem umoru Ostromana! „Il Giovine Pensiero“ nazivlje našega čestitega tovariša Kozulica — razbojnikom! Tako ostudno obrekovanje in laganje o činu samem je bilo dovoljeno, kajti dotični list ni bil zaplenjen; tu pa je zabranjeno skleniti resolucijo, s koje se izraza stud na zločinu! Proti takemu postopanju, vskliknil je poslanec Spinčić, protestujem najsvetečaneje! (Burno odobranje in ploskanje.)

Inženir Živic je interpeloval dež. poslanca tržaškega, Fr. Dollenza, kaj je s predlogom tega poslanca, stavljenem v seji mestnega sveta tržaškega, da naj bi se povodom 50letnega vladanja cesarjevega prekrstila ulica „Corso“ v „Corso Francesco Giuseppe I.“?

Posl. Dollenz je odgovoril na to interpelacijo, da ne zna ničesar o tem, kaj je z njegovo

interpelacijo. (Temu odgovoru je dojal posl. Naber goj, da bude posl. Dollenz v mestnem svetu interpeloval o tej stvari. Temu je pritrtil poslanec Dollenz.)

Člen Fran Godnik je govoril o svarilnih tablah ob progi južne železnice.

Ako človek gre peš po železniški progi iz Trsta v Nabrežino, videl bude, da pri vsaki stezici, ki vodi ob železniški progi, stojijo takozvane tablice v opomin občinstvu, hodečemu mimo iste proge. Te tablice so bile pred 20 leti slovenske in nemške, sedaj pa jih je dalo vodstvo južne železnice prenehati v nemške in italijanske. Ker pa je vse prebivalstvo do Nabrežine le slovenske narodnosti in celo sami železniški čuvaji ne razumejo, kaj je napisano na istih tablah, zatorej bi prosil novo izvoljeni odbor, da se obrne na dotično mesto s prošnjo, da se omenjene table za varnost preneharé tako, da bude možno domačemu ljudstvu čitati, kaj prav za prav je zapisano na istih tablah. Naj napravijo dvo-ali trojezične, samo da se ne bude preziral naš jezik.

Dr. Otokar Rybář je predložil v lepem, dobro premišljenem govoru, da naj zbor izreče svojo zahvalo in neomejeno zaupanje vsem hrvatskim in slovenskim poslancem Istre, Trsta in Goriške. Zbor je vsprejel ta predlog velikim navdušenjem.

Dr. D. Trinajstić je omenil zate, da ni zadostno, ako je posl. Spinčić za svojo osebo protestoval proti temu, da ni bilo dovoljeno prečitati njegove resolucije gledé umora v Malem Lošinju. Proti temu protestuje naj ves zbor, zatorej predlaga da bi se skenila resolucija v tem zmislu. (Burno odobravanje.)

Inženir Živic se je pritožil na tem, da so bile v časopisu „Edinost“ v poročilu o poslednjem občnem zboru politiškega društva „Edinost“ objavljene nekake rekriminacije, češ, da se mešajo v politiko ljudje, ki o tem ne razumijo ničesa.

Predsednik je pojasnil stvar g. Živicu. Urednik M. Cotič je konstatoval nasproti trditvi g. Živica, da v poročilu o poslednjem občnem zboru pol. društva „Edinost“ v časopisu „Edinost“ ni bilo rečeno ničesar osebnege. Vse poročilo bilo je strogo stvarno, kakor je to dolžnost časopisa.

Slednjič je dr. D. Trinajstić umaknil svoj predlog, izjavivši, da je zadovoljen z odobravanjem zboru. (Resolucija o protestu torej odpade.)

Zadnja točka devnega reda je bila volitev novega odbora. Posl. Naber goj je predlagal z ozirom na pozno uro, da naj se volitev vrši „per acclamationem“. Zbor je vsprejel ta predlog in izvolil novi odbor, kakor priobčujemo na drugem mestu.

Predsednik M. Mandić je izrazil svoje veselje na tem, da je bilo zborevanje obiškano tako dobro. To je vsakakor znak rastočega zanimanja za javno razpravljanje. — Zahvalil se je, da je zbor izrekel zaupanje poslancem, zahvalil se je zborovalcem na uzornem vedenju, zahvalil se je v imenu novizvoljenega odbora na izkazanem zaupanju, odboru „Tržaškega Sokola“, da je blagovoljno prepustil dvorano in slednjič onim gostom iz Istre, ki se niso bili nikdar na našem zboru, a ki so se sedaj osvedočili, kdo je njih prijatelj in kdo njih sovražnik. Sosebno se je zahvalil onim, ki so došli iz krajev, kakor Umag, Materada itd., koje kraje si hoté priboriti nasprotniki. Izrekel je željo, da bi jih došlo prihodnjič dvakrat toliko.

Z željo: „Dober uspeh politiškemu društvu „Edinost“! — zaključil je predsednik zborovanje.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 7. septembra 1896.

O prihodu grofa Badenija na Primorsko pišejo „Slovenca“ iz Gorice: „Želeti bi bilo, da bi šel tudi v Trst in Istro ter da bi se preje poučil o resolucijah in govorih, ki so se čuli na zadnjem občnem zboru društva „Edinosti“. Potem spozna, da so za Slovaue na Primorskem nastopile neznozne razmere, katere mora spremeniti, ako hoče Avstriji dobro.“

„S o č a“ pa piše: „Ako pride, ne pride na sprehod, marveč že jasnim smotrom. Zato se nadejamo, da mu bo dana prilika, spoznati primorske odnošaje tako, kakoršni so v resnici, in ne tako, kakor bi mu jih nekaterniki radi naslikali. — Grof Badeni je Poljak, torej Slovan; in kakor tak nam bo še veliko pristrčnejše dobro došel na naših tleh, katere isto tako iskreno ljubimo, kakor on svoje slovansko — Poljsko.“

Položaj v Carjemgradu. Kljubu vsem oficijoznim vestim, prihajajočim iz Carjegagrada in uverjajočim o „popolnem miru“ smo izrekli že s početka svoje, skeptiške morda, toda opravičeno menenje, da tega vrenja turška vlada ne bude mogla vdušiti kar meni nič tebi nič. In res prihajajo iz turške prestolnice zopet zeló vznemirjajoče vesti, sicer ne iz službenega, ampak iz zasebnega, povsem verojetnega vira. Te vesti pravijo, da je krečansko prebivalstvo vedno še zeló vznemirjeno, kajti zna, da se je armenski revoliucijski odbor zagrozil, da hoče maščevati žrtve svojih bratov, padlih vsled turškega fanatizma. V tem odboru je baje preko 200 oseb in kakor se čuje, ima odbor obilnih denarnih sredstev.

Ta odbor izdal je te dni oklic, v kojem omenja, da so se Armenci že večkrat obrnili do Evrope, protestujoči proti turškemu tiranstvu. Toda vse je bilo zaman, pravi oklic, ubogi Armenci ostali smo na milost in nemilost izročeni krvavemu maščevanju Abdul-Hamida. (Sultana. Ur.)

A Evropa se moti, nadaljuje oklic, ako misli, da se morejo Armenci odreči svojim najsvetejšim pravom. Onih 100.000 barbarov poklanjih Armencev kriči po maščevanju in mi Armenci budemo vporabljali vsa sredstva, da zlomimo turški jarem. Prošja je sedaj doba diplomatskih iger! Nasilstvu hočemo odgovoriti nasilstvom!

Armenci zahtevajo te-le preosnove: Višega komisarja, kojega naj imenujejo velesile; ta komisar naj bi imel pravo imenovati uradnike (vali“ in „mutisarif“) ter sodce („kajmakau“), koje bi zate potrdil sultan. Vojaštvo naj bi se nabiralo izmed armenskege naroda, istotako orožniki in policisti. Poveljniki naj bi bili evropski častniki. Sodnije naj se preustroje po evropski obliki. Zajemčiti je popolno svobodo veroizpovedanja, šolstva in tiska. Tri četrtine dohodkov vporabiti je za notranje potreščine Armenije. Davkov, ki so zastali že več let, ne sme se iztirjavati. Pobiranje davkov je povsem opustiti za dobo 5 let, naslednjih 5 let pa je vporabiti prihodka na davkih v podporo in odškodnino onih, ki so trpeli škodo vsled poslednje revolucije. Vrniti je Armencem konfiskovana posestva. Dovoliti je svobodna vrutev in inozemstvo pobeglim Armencem. Zahteva se splošna amnistija za vse obsojene Armence, ki so ubegli in za one, ki so obsojeni zaradi politiških pregreškov. Evropska komisija, ki naj bi bivala v kojem mestu Armenije, naj bi nadzorovala, da se te reforme izvrše natanjčno.

Zagotavlja se, da osrednji odbor predložil velesilam spomenico v zgoraj omenjenem zmyslu.

Najnovejša poročila, došla iz Carjegagrada, slove: Računi se, da je bilo o poslednjem klanju ubitih nad 7 tisoč Armencev

Armensko prebivalstvo je strasno preplašeno. Išče zaščite pri odposlanstvih evropskih držav.

Različne vesti.

Oskar Polley †. V noči med soboto in nedeljo je preminul tu v Trstu, v trdni moški dobi, obrtni nadzornik Oskar Polley. Pokojnik je bil poznana oseba široko vse naše pokrajine: Polley je bil poznán kakor sin odlične rodovine kraške, po svoji službeni lastnosti in po usmiljenem srcu svojem. Mnogokje so se križala naša in pokojnikova pota ne toliko gledé na politiška načela, marveč z ozirom na taktiko, ali to jedno smo pripoznavali vsikdar, da je bil pokojni Oskar velik dobitnik siromakom, zvest sin svojemu rodu, zvest podpiratelj narodnih ustanov, seosebno pa družbe sv. Cirila in Metoda, in pa vnet za povzdigo gospodarstva, zlasti vinarstva na Krasu. Vinarskemu društvu v Tomaju je bil pokojnik glavni podpiratelj in dobitnik. Ugrabila ga je smrt, ko bi lahko živel še dolgo, dolgo vrsto let! Izrekom globokega sožalja gospej udovi bodi zasajena tudi od naše strani cvetka hvaležnosti na grob pokojnega Oskarja za vse ono, kar je dobrega storil na tem svetu. Bog bodi milosten njegovi duši! Blag mu bodi spomin med mnogobrojnimi prijatelji in spoštovatelji!

Današnje večerno izdanje našega lista odpade zaradi današnjega praznika. V odškodnino dobé naši čč. čitatelji popolno poročilo o velezanimivem zborovanju politiškega društva „Edinost“.

„Duhovnik iz Istre, ki je te dni došel v Trst“. Naslednja črtica govori dovolj jasno o plemenitem

srcu novega škofa tržaško-koperskega, monsignora Šterka. V kapelici tukajšnjega pomorskega zdravišča je daroval doslej sv. mašo preč. župnik sv. Jakobški don Hrovatin vsako nedeljo in praznik. Poslednji čas pa je imel g. župnik preobilo drugih opravil, vsled kojih ni mogel iti darovati omenjene službe božje, a niti ni imel kojega drugega duhovnika na razpolago, katerega bi mogel poslati tje. G. župnik obrnil se je zatorej do presv. škofa msgr. Šterka s prošnjo, da naj bi blagovoljno preskrbel kojega duhovnika, ki bi opravljal to sv. mašo. Škof je baje odgovoril: „Nikar ne skrbite; pošljem duhovnika, ki je te dni došel iz Istre v Trst“. In minolo nedeljo zjutraj daroval v omenjenem zavodu sv. mašo res „duhovnik, ki je te dni došel v Trst“, a ta duhovnik ni bil nihče drugi nego — prezvišeni škof oseбно!

V odbor politiškega društva „Edinost“ so bili na občnem zboru izvoljeni: Mandić Mate, predsednikom; Balanč Ivan, Bogdanović Ante, Cotič Makso, Turk Josip, Gorup Kornelj, Rybář dr. Otokar, Truden Ante, Gregorin dr. Gustav in Katalan Josip; odborniki, Goriup Ivan, Hrvatin Miha, Purič Jakob, Miklaveč Anton, Godnik Fran, Perhanc Jakob, Martelanc Ivan, Sancin Anton, Drejač, Klun Ivan Marija namestniki; Prelog Ivan in dr. Josip Abram pregledovalca računov.

Danes v Devin! Prvi izlet po morju, ki ga priredi čili „Tržaški Sokol“ v Devin, bude: torej brezpogojno danes. Pravimo „brezpogojno“, kajti jedina zapreka, ki bi mogla onemogočiti izlet, bilo bi nepovoljno vreme. Nadejati se pa je, da to pot vreme ne pokvari izleta. Preskrbljeno je vse. Zajamčeno je tudi, da se parnik ne „pokvari“ zadnji trenotek, česar se je morda bala marsikoja krasotica, ki želi udeležiti se izleta, toda koji ne prija v zadnjem trenutku „izven programa“ vzpizorjena „dirka“ na kolodvor. Tega ne bude, ker kakor rečeno, najeti, prostorni parnik „Albania“ je „čil in zdrav“, kajti po njegovih „žilah“ se pretaka slovenska kri. — Zabave bude obilno na izletu. Dobra glasba pod vodstvom vrlega kapelnika g. Majcena bude elektrizovala živce prijateljem muzike, prijatelji petja pa bodo naravnost presenečeni, kajti tri, ali morda celo štiri naša pevstva vdeležé se izleta. Med temi bodo vrli slavčki pevškega društva „Nabrežina“.

Opozorjamo slednjič slavno občinstvo, da odplavi parnik ob 3. uri popoldne od pomola S. Carlo. Pa le točni bodite vsi, da budemo mogli tudi točno odriniti.

Odbor „Kmetijske in vrtnarske družbe za Trst in okolice“ opozarja še enkrat vse one kmetovalce (v črti), kateri so že podpisali pogodbo za vino in jim je potem listje odpadalo, naj to naznanijo najkasneje do 14. t. m. pri uradniku družbe, via Molin piccolo št. 1 v društvu, da se potem dne 15. odda skupni izkaz na finančno vodstvo.

Vaje v orožju. Iz Celja poročajo, da je 55. brigada pehote (tržaška), t. j. pešpolk 87. in 97. imela v okolici Celja do 5. t. m. manevre proti 56. brigadi (Ljubljanski), sestavljeni iz pešpolkov 27 in 57.

Vreme je bilo s početka strasno slabo, toda z „luno“ se je obrnilo na boljše. Vojaki so, kljub naporom, v obče zdravi. — Dne 4. t. m. pričeli so prihajati rezervisti na vaje. Došlo je na vsako stotnijo 70 do 80 mož. Torej je naraslo število moštva v zadnji dobi orožnih vaj v vsakem polku na 2500 do 2800 mož. Kakor v času zaresne vojne.

Nenadna smrt. 64letna krojačina Katerina Uršič, stanujoča v zagati degli Orti št. 2, umrla je predsinočnem nenadoma. Večerjala je v družbi svojih sorodnikov in h krati prišlo ji je zlo. Prestrašeni sorodniki pozvali so zdravnika z zdravniške postaje, toda le-ta ni mogel storiti druzega, nego konstatovati, da je žensko zadela káp na srcu.

Kava iz Brazilije. Parnik „Zichy“ Reške parobrodne družbe „Adria“ dovel je minole sobote iz Brazilije 31.340 vreč kave v Trst. To priobčujemo v tolažbo prijateljicam in prijateljem ameriške kave.

Denarna podpora upornikom na Kreti. Iz Bukarešte poročajo, da so Grki, bivajoči v Rumuniji, nabrali med seboj dva milijona frankov v podporo upornikom na Kreti.

Andrej Škrl, oni nesrečni bivši desetnik vojaške glazbe 97. pešpolka, ki je dne 24. februvarja t. l. umiril na Vrdeh svojo zaročnico Antonijo Candollini ter potem poskusil pokončati samega sebe in kojega je, kakor smo že objavili, vojaško sodišče obsodilo na smrt, a smrtna kazen se mu je vsled pomiloženja spremenila v 12 letno ječo, ta nesrečni mladenič ne ozdravi nikdar več popolnoma. Kakor čujemo, je še vedno v tukajšnji vojaški bolnišnici, a zdravnikom se ni posrečilo izvaditi mu oni dve kroglici, koji se je bil pognal iz revolverja v prsa.

Kako bi nemški profesor Kerny rešil krečansko vprašanje. Profesor mednarodnega prava in tajni nemški svetovalec ekscelencja Kerny objavil je te dni brošuro, v koji nasvetuje „najjednostavnije“ sredstvo za rešitev krečanskega vprašanja. Nasvetuje jednostavno, da naj se vstočni del otoka Krete izroči Rusiji, zapadni del pa Nemčiji, da si osnujete ti dve državi tam zalogo oglja. (!) Uprava otoka, tako nasvetuje g. profesor mednarodnega prava, pa bi se morala v tem slučaju poveriti gubernernju grške narodnosti. Ideja je prilično „mednarodna“, toda nekoliko premalo turška.

„Kohn“ in pa „Kolar“. Trgovec S. Kohn uložil je te dni pri ogerskem ministerstvu za notranje stvari prošnjo, da sme spremeniti svoj (židovski) priimek Kohn v „Kolar“. Ministerstvo pa je odbilo to prošnjo, češ, da „Kolar“ ni madjarsko ime. Ako bi si bil Samuel Kohn izmislil koji priimek kakor „Fekete“, „Szylavary“, „Kecsmezögy“ ali celó „MagyareMBER“, gotovo ne bi bil zavrgel kolekov za prošnjo. Ta slučaj pa označuje vsakakor, kakó dela madjarska vlada na to, da množi število „pristnih madjarskih imen“. Ta umetna množitev „madjarskega plemena“ je res že smešna.

Koledar. Danes (7.): Zoran (Albin), škof; Regina, devica, mučenica. — Jutri (8.): Rojstvo Marije Device ali Mali Šmaren. — Mlaj. — Solnce izide ob 5. uri 33 min., zatoní ob 6. uri 25 min. — Toplota včeraj: ob 7. uri zjutraj 20.5 stop., ob 2 pop. 23.5 stop. C.

Loterijske številke, izžrebane dne 5. t. m.:

Gradec	30,	33,	43,	6,	66.
Dunaj	40,	74,	70,	81,	65.
Inomost	65,	42,	75,	45,	88.

Najnovejše vesti.

Trst 7. Ker je bilo slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Gradiški prepovedalo društveno zastavo na izletu društva „Tržaški Sokol“ v Devin, uložil je odvetnik dr. Gregorin proti tej zabrani utok na namestništvo. Danes došlo je omenjenemu odvetniku obvestilo od c. kr. policijskega ravnateljstva, da je omenjeni utok **povoljno** rešen. Izlet bude torej pod zastavo.

Dunaj 7. Danes so položili v prisotnosti nadvojvode Evgena, ministrov, raznih generalov, občinskega zastopa in magistrata, častništva in veteranov polka „Hoch und Deutschmeister“ temeljni kamen spomeniku „Deutschmeister“.

Vratislava 7. Nemška cesarska dvojica odpeljala se je danes zjutraj z rusko carsko dvojico. Ljudstvo je Velikaustva burno pozdravljalo. Ruski dvorni vlak odpeljal se je iz Vratislave prazen.

Trgovinske brzojavke in vesti.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6.78–6.79 Pšenica za spomlad 1896 7.08 do 7.09 —. Oves za jesen 5.23–5.25 Rž za jesen 5.92–5.94 Koruza za sept.-okt. 3.57–3.58 Pšenica nova od 7^h kil. f. 6.95–7.05 od 79 kil. o. 7.05–7.10, od 80 kil. f. 7.10–7.15 od 81. kil. f. 7.20–7.25, od 82 kil. for. —. Ječmen —. —. proso 2.25–5.50.

Pšenica: Srednje ponudbe, povpraševanje slabo. Prodaja 24.000 met. stot. 5–7 novč. ceneje. Rž 10 nč. ceneje. Vreme: oblačno.

Praga. Neravnirani sladkor for. 11.90, oktober-december 12.12 silno mlačno.

Praga. Centrifugal novi, postavljna v Trst z carino vred odpošiljatev procaj f. 35.50 35.75 Conasse 37.25–37.50 Četvorni 39.50 —. V glavah (rodin) 39.75 —. Havre. Kava Santos good average za september 61.75 za januar 58.50.

Hamburg. Santos good average za september 61.75 za december 49.—. za marc 1897. f. 49.—.

Dunajska borza 7. septembra 1896.

	danes	včeraj
Državni dolg v papirju	—	101.80
„ „ v srebru	—	101.80
Avstrijska renta v zlatu	—	123.30
„ „ v krouah	—	101.20
Kreditne akcije	—	373.80
London 10 Lst.	—	119.60
Napoleoni	—	9.52 ¹ / ₂
20 mark	—	11.73
100 itslj. fr	—	44.80

Oskar Polley

ces. kr. obrtni nadzornik I. razreda

preminol je to noč po kratki bolezni mirno v Gospodu.

Žalujoca soproga Marija Polley in brat Anton Polley javljata to tužno vest v imenu odsotnih bratov in sestrá in sorodnikov vsem prijateljcem in znancem preblagega pokojnika.

Pozemski ostanki ljubljenega pokojnika položé se jutri, 7. t. m. ob 6. uri popoludne na pokopališču v Sežani k večnemu počitku.

V Trstu, dne 6. septembra 1896.

Bratje Sokoli!

Pozivljate se, da se vsi, ki imate društveno opravilo, udeležite izleta v Devin v tej opravi.

Na zdar!

ODBOR.

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“

vabi na

VELIKI IZLET

po morju

V DEVIN

ki bude

v torek dne 8. septembra 1896

na paroplovu

ALBANIA

Odplov iz Trsta ob 3. pop. od Riva della Sanità. Povratek iz Devina ob 10. v noči

Na paroplovu in v Devinu svirala bude godba. Vsi gosti dobro došli!

RAZPORED:

1. Vsprejem izletnikov; 2. Ogladavanje staroknežnega mesta Devina; 3. Veselica s telovadbo, petjem, godbo in PLESOM na prostornem vrtu gostilne gospoda Plesa; 4. Umeteljni ognji.

cena za vožnjo po morju in ustop na veselico:

za odrasle 80 nč., za neodrasle 40 nč., Cena za ustop na veselico brez vožnje po morju 20. nč.

Prijatelje kraškega terana pozor!

V razprodaji vina „All'antico Beaco“ v ulici Sette Fontane se toči pravi kraški teran iz kleti gosp. Josipa Živca, veleposestnika v Skopem, odlikovane na večih razstavah. Za pristnost se jamči. Prodaja se tudi v hiše na drobno in debelo po znižanih cenah.

Dr. Konrad Janežič

odvjetnik

U VOLOSKOM.

Mladega pisarja,

začetnika, z lepo pisavo in ki zna slovenski in nemški, išče

Odv. Dr. Truden,

Piazza Ponterosso št. 1, I. nadstr.

Javna zahvala.

Slavno ravnateljstvo!

Poleg odloka slavnega c. kr. okrajnega sodišča v Pazinu izplačala je meni slavna banka „Slavja“ zavarovani kapital 1000 gl. po umrlem mojem sinu, g. P. Francišku Brejchi, kapelanu v Žminju, z redko vstrežljivostjo, z izredno kulanco, popolnoma, brez vsacega odbitka.

Za to solidno postopanje izražam slavnemu ravnateljstvu s tem svojo najsrčnejšo zahvalo z izrecnim pristavkom, da želim, da se iste slavna banka poslužiti tudi v javnosti.

Nezamyslice na Češkem, dne 16. avgusta 1896. Kršan v Istri, Ant. Ellner, mp. František Brejcha, mp. upravitelj župe. otec.

št. 732.

Razpis službe.

Pri podpisnem županstvu se odda služba občinskega obhodnika, kateri mora biti sposoben, da se uporabi lahko tudi za pisarska dela in za redarja.

Plače je sedaj 25 gl. plače na mesec v denarju in za samce soba za stanovanje; je pa tudi nekaj postranskega zaslužka.

Službo je nastopiti 1. oktobra.

Kolekovane prošnje do 20. t. m.

županstvu občine Naklo, p. Divača.

Zaloga pohištva

tvrdke Alessandro Levi Minzi

Trst, Via Riborgo, 21 in Piazza Vecchia št. 2

Zaloga pohištva in tapetarij vseh slogov, lastnega izdelka. Bogato skladišče ogledal in vsakovrstnih slik. — Na zahtevanje ilustrovan cenik zastonj in franko. Naročeno blago stavlja se parnik, ali na železniško postajo, ne da bi za to računil stroške.

Zdravljenje krvi

Čaj „Tisočerni cvet“ (Milleflori).

Čisti kri ter jo izvrstno sredstvo proti onim slučajem, če poče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jeden omet za ozdravljanje, stoji 30 nč., ter se dobiva v odlikovani lekarni

PRAXMARER „Al due Mori“ Trst, veliki trg.

IZLOŽBA POHIŠTVA

Trst in Dunaj.

Angelo Delpin,

Via Torrente št. 32.

I. nstr., vstrie gledališča Armonia.

Ima zaloga pohištva za delavce, uradnike, zares dobro blago, neverjetno nizke cene. Postelje od gl. 13 do 14, omare gl. 14.50, ponočne omare, fine, po 6 in 8; chiffoniers, na jedna vrata, fine, gl. 18. Umivalniki gl. 12; svete podobe in slike krajev, jako fino delo, po gl. 3.—; ogledala, stoli, slama, lesovje, indijsko traje.

Bogat izbor pohištva in tapetarij za gosposka stanovanja; spalnice, sobe za obed, za vsprejemanje, kabinet, po najnižji ceni.

Za Istro in Dalmacijo se ne računata ambalaža.